

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorontwerp van decreet voorziet in de wijziging van verschillende bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006.

Het beoogt een eerste invulling te geven aan een aantal aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS en bij te dragen tot de realisatie van de operationele doelstellingen rond bodemsanering en bodemzorg om op korte termijn op het terrein te realiseren (quick wins) in afwachting van een diepgaande herevaluatie van het bodembeleid en het Bodemdecreet in 2023-2024.

Het voorontwerp van decreet bevat volgende inhoudelijke wijzigingen:

- de invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches met informatie uit het Grondeninformatieregister;
- de optimalisering van de audit voor erkende bodemsaneringsdeskundigen;
- de optimalisering van de aanpak van verontreinigde waterbodems en gronden verontreinigd ingevolge verspreiding van waterbodemverontreiniging;
- de aanscherping van het beginsel de vervuiler betaalt in het Bodemdecreet door uitbreiding van het toepassingsgebied van de verplichting tot het stellen van financiële zekerheden en de mogelijkheid om de veroorzaker van de verontreiniging aan te spreken voor de uitvoering van de bodemsanering bij vrijstelling van de saneringsplichtige personen van de huidige cascaderегeling in het Bodemdecreet.

Daarnaast omvat het voorontwerp van decreet nog een optimalisering van de decretale procedure rond ambtshalve uitvoering van bodemonderzoek en bodemsanering en verder nog een aantal juridisch-technische aanpassingen en correcties. Tenslotte voorziet het voorontwerp van decreet in een regeling voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten.

1. SITUERING

1.1 BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Omgeving en natuur

INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT: Bodem en ondergrond

1.2 VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- **Wetgevingsadvies, advies IF en begrotingsakkoord**

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/49 van 23 februari 2023.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 17 maart 2023 verkregen.. Het voorontwerp van decreet werd aangepast naar aanleiding van het voorwaardelijk begrotingsakkoord van 3 juli 2023.

- **Eerste principiële goedkeuring door Vlaamse Regering**

Op 14 juli 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet principieel goedgekeurd en de Omgevingsminister ermee gelast het advies van de strategische adviesraden (SERV en Minaraad) te vragen (zie VR 2023 1407 DOC 1053-1 t.e.m. 5).

- **Advies strategische adviesraden**

Op 5 september 2023 deelde de Minaraad mee de adviesvraag niet te behandelen vanwege het prioritaire karakter van andere lopende adviesprojecten.

Op 9 oktober 2023 besliste de SERV om niet in te gaan op de adviesvraag met de opmerking dat ze uiteraard wel bereid is om te adviseren over de diepgaande herevaluatie van het Bodemdecreet voorzien in 2023-2024.

- **Tweede principiële goedkeuring**

Op 10 november 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet opnieuw principieel goedgekeurd en de Omgevingsminister ermee gelast het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) te vragen (zie VR 2023 1011 DOC 1459).

- Adviezen van VTC en GBA

Op de zitting van 18 december 2023 besliste het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) om geen specifiek advies over het voorontwerp van decreet uit te brengen, maar om te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Het voorontwerp van decreet werd naar aanleiding van het standaardadvies niet aangepast omdat het de essentiële elementen voor normatieve teksten bevat, zoals vereist door de GBA conform voormeld standaardadvies.

Op 12 december 2023 heeft de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) advies nr. 2023/142 gegeven over het voorontwerp van decreet.

Het voorontwerp van decreet werd na het advies van de VTC op de volgende punten aangepast:

- Verder uitwerken van de categorieën van persoonsgegevens: in artikel 15 van het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting bij de betreffende bepaling werden een aantal categorieën van persoonsgegevens verder gespecificeerd;
- Bepalen van de doelstellingen en gegevens per ontvanger van persoonsgegevens: in de memorie van toelichting bij artikel 15 tot en met 17 van het voorontwerp van decreet, meer specifiek bij het ontworpen artikel 174bis, §6, artikel 174ter, §5 en artikel 174quater, §5 van het Bodemdecreet, is verdere duiding gegeven bij de doelstellingen en de gegevens;
- Toepassen van een belangenafweging in het kader van het publiek (toegankelijk) maken van persoonsgegevens met de bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches: in de memorie van toelichting bij artikel 3 van het voorontwerp van decreet werd een belangenafweging opgenomen;
- Verdere motivering van de bewaartermijnen voor de verwerking van persoonsgegevens door de gemeenten en de erkende bodemsaneringsdeskundigen: in de memorie van toelichting bij artikel 16, §6 en artikel 17, §6 van het voorontwerp van decreet is hierover verdere duiding gegeven.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van decreet kadert in het beleidsveld Omgeving en Natuur, inhoudelijk structurelement Bodem en Ondergrond en de strategische doelstelling SD 2 “Herstel van bodemdiensten en bodemzorg”.

Meer specifiek dragen de voorgestelde beleidsmaatregelen in het voorontwerp van decreet bij tot de realisatie van de volgende operationele doelstellingen: OD 1 “Bodemkwaliteit garanderen via bodemsanering” en OD 2 “Bodemkwaliteit versterken via bodemzorg” (Beleids- en begrotingstoelichting, Omgeving en Natuur, Begroting 2023, Vlaams Parlement, 13-S (2022-2023) nr. 1). Verder wordt met voorliggend voorontwerp van decreet al een eerste invulling (quick wins) gegeven aan een aantal aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS om op korte termijn op het terrein te realiseren (Vlaams Parlement, verslag van 28 maart 2022, 844 (2021-

2022), nr. 36). Een diepgaande herevaluatie van het bodembeleid, het Bodemdecreet en het VLAREBO-besluit is gepland voor 2023-2024 met raadpleging van een extern expertenpanel.

Het voorontwerp omvat vier soorten wijzigingsvoorstellen:

a) inhoudelijke wijzigingen:

- (1) De invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiche die voor het publiek toegankelijk zullen zijn en informatie uit het Grondeninformatieregister van de OVAM bevatten (art. 3 voorontwerp decreet). De betreffende instrumenten waren initieel opgenomen in het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 dat de Vlaamse Regering op 14 juli 2023 principiële heeft goedgekeurd (VR 2023 1407 DOC. 1061-1 VLAREBO). Op basis van het advies nr. 2023/10 van 12 september 2023 van de VTC werd evenwel beslist om de voorgestelde regeling rond de bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiche uit het voormelde voorontwerp van besluit te halen en het op het decretaal niveau (Bodemdecreet van 27 oktober 2006) te regelen.
- (2) de optimalisering van de audit van erkende bodemsaneringsdeskundigen met de opdeling van de audit in een technische audit (OVAM) en een procesaudit (externe auditor). Deze beleidsmaatregel draagt bij aan de realisatie van de hogervermelde operationele doelstelling en de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS om de kwaliteit de kwaliteit en onafhankelijkheid van de erkende bodemsaneringsdeskundigen te garanderen via een robuust controlesysteem (art. 4 voorontwerp decreet).
- (3) De optimalisering van de aanpak van verontreinigde waterbodems en gronden verontreinigd ingevolge verspreiding van waterbodemverontreiniging (artikel 2, 1°, 6-7 en 9 voorontwerp decreet).
- (4) Aanscherping van het beginsel de vervuiler betaalt in het Bodemdecreet door het toepassingsgebied van voor het stellen van financiële zekerheden uit te breiden tot de waarborg van de uitvoering van de wettelijke saneringsplicht in de algemene saneringsplichtregeling en de specifieke saneringsplichtregeling voor waterbodems in het Bodemdecreet. Om de saneringsplichtregeling van het Bodemdecreet nog nauwer te laten aansluiten op het beginsel de vervuiler betaalt wordt verder ook voorzien dat de veroorzaker van de verontreiniging kan worden aangesproken om de bodemsanering uit te voeren en dit na vrijstelling van de saneringsplichtige personen van de huidige cascaderregeling en dus voor de ambtshalve uitvoering van de bodemsanering door de OVAM. Met deze beleidsmaatregelen wordt uitvoering gegeven aan de hogervermelde operationele doelstellingen en aan de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS (art. 12, 2° en 13 voorontwerp decreet).

- b) Optimalisering van de decretale procedure rond ambtshalve uitvoering van bodemonderzoek en bodemsanering met een verval van vrijstelling van onderzoeksplicht of

saneringsplicht als de eigenaar van de grond de uitvoering van een krachtens het Bodemdecreet verplichte sanering in het algemeen belang (bescherming van mens en milieu) onmogelijk maakt (artikel 11 en 12, 3° voorontwerp decreet).

- c) Juridisch-technische aanpassingen en correcties (artikel 5, 8, 10 en 12, 1° voorontwerp decreet).
- d) Regeling van de verwerking van persoonsgegevens, voor zover deze voorkomen in het kader van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 (art. 13 tot en met 18 voorontwerp decreet).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze inhoudelijke bespreking van het voorontwerp van decreet verwijzen we naar de als bijlage opgenomen memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Het voorontwerp van decreet heeft geen andere weerslag op de begroting, het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap of op de lokale besturen dan aangegeven in de nota aan de leden van de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring op 14 juli 2023: zie VR 2023 1407 DOC 1053-1 nota.

4. VERDER TRAJECT

Na de derde principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt dit voorontwerp van besluit voor advies overgemaakt aan de afdeling wetgeving van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de afdeling wetgeving van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wet op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

BIJLAGEN:

- 1) Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 26 oktober 2007;
- 2) Memorie van toelichting;
- 3) Advies nr. 2023/142 van de VTC van 12 december 2023;
- 4) Standaardadvies nr. 65/2023 van GBA van 24 maart 2023.